

KỶ NIỆM 147 NĂM NGÀY SINH V.I.LÊNIN (22/4/1870 - 22/4/2017)

Tư tưởng của V.I.Lênin về xây dựng Đảng và Nhà nước

V.I. Lênin, lãnh tụ thiên tài, "người đã thực hiện và phát triển chủ nghĩa Mác - Ăngghen. Là người cha của cách mạng vô sản và cách mạng dân tộc giải phóng. Là người thầy đã đào tạo ra những chiến sĩ cách mạng khắp thế giới, chẳng những bằng lý luận cách mạng khoa học nhất, mà còn bằng đạo đức cách mạng cao cả nhất".

Hơn 87 năm qua, nhờ học tập và quán triệt vận dụng sáng tạo tư tưởng Lênin nên Đảng và Nhà nước ta đã đạt được những thành tựu to lớn có ý nghĩa lịch sử. Tư tưởng của Lênin bao gồm nhiều nội dung rất phong phú. Trong đó có di sản tư tưởng về xây dựng Đảng, Nhà nước.

V.I.Lênin đọc diễn văn tại Quảng trường Đỏ ở Mát-xcơ-va trước các đơn vị tham gia khóa huấn luyện quân sự toàn dân, ngày 25/5/1919.

MÔ HÌNH TRƯỜNG HỌC MỚI ĐỂ LÝ THUYẾT KHÔNG XA THỰC TẾ

(Tiếp theo và hết)

Kỳ 3: Dừng hay nhân rộng mô hình?

Từ năm học 2016 - 2017, Bộ Giáo dục và Đào tạo đã có kế hoạch gỡ khó cho các nhà trường với chỉ đạo áp dụng linh hoạt các thành tố của VNEN. Sau nhiều tranh cãi, đến nay, một số tỉnh, thành phố đã dừng áp dụng VNEN, song ngược lại cũng có tỉnh, thành phố tiếp tục áp dụng trên diện rộng. Tại Thái Bình, việc dừng hay tiếp tục áp dụng VNEN vẫn là bài toán đang cần lời giải.

Học sinh Trường Tiểu học Thanh Khê (Kiến Xương) khởi động trước khi vào tiết học.

Không chỉ có Trường THCS Lê Quý Đôn mà nhiều trường THCS cũng đang triển khai áp dụng theo hướng này. Với sự áp dụng linh hoạt, tại hầu hết các trường đều nhận xét chất lượng giảng dạy ổn định so với trước khi áp dụng mô hình. Quỳnh Phụ là địa phương có số trường áp dụng VNEN cao nhất so với các huyện, thành phố, ông Nguyễn Văn Roanh, Trưởng phòng Giáo dục và Đào tạo cho biết kết quả cuối năm học 2015 - 2016 và cuối kỳ 1 năm học 2016 - 2017 tại các trường áp dụng VNEN ổn định so với những năm học trước. Theo báo cáo của Sở Giáo dục và Đào tạo, ở những trường, lớp thực hiện mô hình VNEN tỷ lệ học sinh bỏ học thấp hơn; học sinh có năng lực và phẩm chất cao hơn trường, lớp học phương pháp truyền thống. Điển hình, năm học 2015 - 2016, Trường THCS Phương Cường Xá là trường THCS đầu tiên của huyện Đông Hưng áp dụng mô hình, ở khối 6 có kết quả rèn luyện đứng thứ 4/31 trường. Kỳ thi học sinh giỏi lớp 7 năm học 2016 - 2017 của thành phố, Trường THCS Kỳ Bá là trường áp dụng mô hình trường học mới, kết quả thi học sinh giỏi dẫn đầu thành phố.

Hoạt động của học sinh Trường Tiểu học An Bài (Quỳnh Phụ).

Những bề ngoài, khó khăn ban đầu đối với giáo viên và học sinh đang dần được khắc phục, song bất cập mới nảy sinh đó là sự thiếu thống nhất trong phương pháp dạy học giữa

cần trợ việc giáo dục chính trị và nạn hối lộ, tham nhũng". Những tệ nạn này dẫn đến mọi biện pháp chỉ lo lửng trên không trung, hoàn toàn không mang lại kết quả.

V.I. Lênin phân tích sự nguy hại của chủ nghĩa cơ hội nấp dưới danh nghĩa Đảng, danh nghĩa chủ nghĩa xã hội để chống phá Đảng. Nhiều kẻ cơ hội đã tìm mọi cách chui vào các cơ quan đảng, bộ máy nhà nước để mưu cầu lợi ích cá nhân. Họ không tận tụy, không trung thành với sự nghiệp cách mạng của Đảng, không đấu tranh chống tệ nạn quan liêu, tham nhũng mà còn cản trở cuộc đấu tranh ấy. Bệnh háo danh, quan liêu, giấy tờ, kiểu ngạo, vô nguyên tắc, tham nhũng đã gây cho Đảng nhiều khó khăn, tổn thất trong thực hiện nhiệm vụ. V.I. Lênin coi "đó là cái ung nhọt mà người ta không thể dùng một thẳng lợi quân sự và một cải cách chính trị nào để chữa khỏi được". Người cảnh báo tính kiểu ngạo đã gây tổn hại cho Đảng: "Tất cả các đảng cách mạng đã bị tiêu vong cho đến nay, đều bị tiêu vong vì tự cao tự đại, vì không biết nhìn rõ cái gì tạo nên sức mạnh của mình và vì sợ sệt không dám nói lên những nhược điểm của mình". Vì vậy, một đảng "công khai thừa nhận sai lầm, tìm ra nguyên nhân sai lầm, phân tích hoàn cảnh đã để ra sai lầm, nghiên cứu cẩn thận những biện pháp để sửa chữa sai lầm ấy, đó là dấu hiệu chứng tỏ một đảng nghiêm túc, đó là đáng làm tròn những nghĩa vụ của mình".

Xây dựng Đảng là một trong những nhiệm vụ then chốt, gần bó mật thiết giữa đảng, Nhà nước với nhân dân là nhiệm vụ sống còn để duy trì giữ vững

chế độ chính trị. Suy ngẫm nghiêm túc về những nội dung của cuộc vận động xây dựng chính đốn Đảng ở nước ta hiện nay, chúng ta càng thấy rõ hơn giá trị bền vững trong tư tưởng và quan điểm của V.I. Lênin về xây dựng và chính đốn Đảng. Để đưa các nghị quyết của Đảng vào cuộc sống đạt hiệu quả cao thì vai trò, tầm quan trọng của việc học tập, nghiên cứu, vận dụng sáng tạo và phát triển di sản của Lênin, tích cực đấu tranh bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng là việc làm hết sức cần thiết.

Về xây dựng Nhà nước: Vào những ngày tháng cuối cùng của mình Lênin trần trụi rất nhiều về việc cải tổ bộ máy Nhà nước. Người vạch ra tình trạng bộ máy Nhà nước ngày càng công kênh, nặng nề, chức năng và nhiệm vụ của các bộ phận không rõ ràng, quan hệ giữa Đảng và Nhà nước chưa rành mạch hoặc có chỗ thiếu kết hợp. Người nghiêm khắc phê phán quá trình cải tổ mang tính hình thức và kém hiệu quả, để cho bộ máy nhà nước lại rơi vào quỹ đạo nhà nước cũ và tệ quan liêu. Theo V.I. Lênin, đó là một trong những nguy cơ lớn nhất. Người đặt vấn đề gay gắt: "Chúng ta phải thực hành tiết kiệm tới mức trong bộ máy nhà nước của chúng ta... chỉ có làm cho bộ máy của chúng ta trong sạch đến tận gốc, chỉ có giảm bớt đến mức tối đa tất cả những cái không tuyệt đối cần thiết, chúng ta mới có thể đứng vững được". Lênin yêu cầu phải kiên quyết tinh giản bộ máy, cắt bỏ những bộ phận thừa theo quy tắc "thà ít mà tốt". Theo Người nhận xét, có tình trạng "thừa" những con người không biết làm gì để bộ máy hoạt động nặng nề và có hiệu quả, nhưng lại

thiếu những người thành thạo biết quản lý Nhà nước. V.I. Lênin đòi hỏi phải tìm cho ra "những người có tài... những người vừa trung thành với chủ nghĩa xã hội lại vừa có năng lực"; phải kiên quyết đấu tranh "không khoan nhượng" với tệ quan liêu, tham nhũng "chống hiện tượng không dứt khoát, không rành mạch về nhiệm vụ được giao cho mỗi người, và chống tình trạng hoàn toàn vô trách nhiệm do hiện tượng đó gây ra". Bởi vì, "Hiện tượng thiếu trách nhiệm, lấy có là lãnh đạo tập thể, đó là một tác hại nguy hiểm nhất", tạo kẻ hở cho kẻ xấu "buông câu trong đám nước đục". Tất cả những vấn đề trên có ý nghĩa rất quan trọng và tính thời sự đối với chúng ta trong việc xây dựng Nhà nước xã hội chủ nghĩa của dân, do dân, vì dân, phát huy vai trò của Nhà nước trong sự nghiệp xây dựng và bảo vệ Tổ quốc xã hội chủ nghĩa.

Tất cả những nội dung chỉ dẫn của V. I. Lênin về xây dựng Đảng và Nhà nước, trong sạch gần với đấu tranh chống tiêu cực vẫn còn nguyên giá trị, có ý nghĩa thời sự đối với sự nghiệp cách mạng của nước ta. Những thành tựu trong công cuộc đổi mới đất nước của nhân dân ta hơn 30 năm qua có được là do sự nghiệp đổi mới được dẫn dắt và soi sáng bởi chủ nghĩa Mác - Lênin; là do Đảng ta luôn trung thành và vận dụng sáng tạo chủ nghĩa Mác - Lênin trong thực tiễn cách mạng. Đại hội XII của Đảng và đánh giá tổng kết 30 năm đổi mới, Đảng ta cũng rút ra bài học kinh nghiệm: "Trong quá trình đổi mới phải chủ động, không ngừng sáng tạo trên cơ sở kiên định mục tiêu độc lập dân tộc và chủ nghĩa xã hội, vận dụng sáng tạo và phát triển chủ nghĩa Mác - Lênin... phù hợp với Việt Nam".

đang có 87 trường tiểu học, 48 trường THCS thực hiện VNEN. Như vậy sẽ có nhiều học sinh cấp tiểu học học VNEN, nhưng sang cấp THCS sẽ không học theo mô hình này. Đặc biệt với học sinh THCS, nhiều phụ huynh lo lắng cho con em khi theo học VNEN với chương trình nhẹ hơn, khi tốt nghiệp THCS và thi vào THPT liệu có khả năng để đỗ vào các trường chất lượng khi thi cùng các bạn trường khác học theo chương trình truyền thống?

Không thể phủ nhận những ưu việt của mô hình trường học mới, việc phải quyết tâm đổi mới giáo dục và đào tạo cũng là một đòi hỏi cấp bách song hơn hết vẫn phải là sự phù hợp với thực tế. Nhiều nhà giáo phân tích những khó khăn, bề bộn ban đầu khi thực hiện mô hình trường học mới sẽ có thể từng bước khắc phục song sự thiếu thống nhất về phương pháp dạy và học và những nội dung chưa phù hợp mang tính hệ thống thì cần phải được nghiên cứu, xem xét cụ thể và sớm có những chỉ đạo kịp thời. Bên cạnh sự thống nhất chỉ đạo trong việc áp dụng VNEN giữa các huyện, thành phố, giữa các trường, giữa các bậc học, khối học và môn học, khi quyết tâm thực hiện mô hình phải có sự quan tâm hỗ trợ, đầu tư về mọi mặt để mô hình thực sự được triển khai nghiêm túc, hiệu quả, thống nhất, đồng bộ chứ không "mạnh trường nào, trường ấy làm" như thời gian qua. Trong đợt khảo sát về thực hiện mô hình trường học mới do Ban Văn hóa - Xã hội HĐND tỉnh tổ chức tại các huyện, thành phố, đồng chí Đặng Trọng Thăng, Phó Bí thư thường trực Tỉnh ủy, Chủ tịch HĐND tỉnh đã yêu cầu ngành Giáo dục và Đào tạo tập trung làm tốt công tác tuyên truyền cho cán bộ, giáo viên, học sinh và phụ huynh về ưu điểm của mô hình trường học mới; UBND huyện có kế hoạch khảo sát, đánh giá chất lượng ở các trường đã thực hiện, đưa ra tiêu chuẩn cụ thể; ngành Giáo dục và Đào tạo tiếp tục tổ chức tập huấn cho cán bộ quản lý, giáo viên, có phương án cụ thể giải quyết khó khăn, vướng mắc nảy sinh trong quá trình tổ chức thực hiện. Mỗi địa phương cần nghiên cứu hỗ trợ kinh phí xây dựng thí điểm lớp học đạt tiêu chuẩn theo mô hình trường học mới để rút kinh nghiệm, nhân diện rộng.

Ông Đỗ Trường Sơn, Trưởng phòng Giáo dục và Đào tạo huyện Thái Thụy

Việc thực hiện song hai phương pháp trong cùng một trường học đã tạo ra một số khó khăn như: sắp xếp thời khóa biểu, tạo khoảng cách giữa học sinh các khối khi dạy theo trường học mới đánh giá bằng nhận xét, còn phương pháp truyền thống đánh giá bằng điểm số. Vì vậy, phải có quy định chung như chỉ đạo thống nhất trong triển khai mô hình VNEN là việc cần thiết để khắc phục những tồn tại, hạn chế hiện nay.

Cô giáo Trần Thị Lan Anh, Hiệu trưởng Trường THCS Vũ Quý (Kiến Xương)

Để giảm thiểu những hạn chế, phát huy tính ưu việt của phân đội học, bồi dưỡng nghiệp vụ cho giáo viên chủ đạo, bài bản hơn. Các cấp, các ngành cần quan tâm, tạo điều kiện hơn nữa trong việc tăng cường cơ sở vật chất, hỗ trợ kinh phí cho các trường. Bên cạnh đó, ngành Giáo dục và Đào tạo cần đổi mới công tác kiểm tra đánh giá theo mô hình trường học mới và cần có đề nghị với Bộ Giáo dục và Đào tạo điều chỉnh một số bất cập trong bộ sách giáo khoa và xây dựng hoàn chỉnh kế hoạch dạy và học trên lớp.

Ông Trần Văn Ngâm, ông của cháu Trần Hải Anh, học sinh lớp 7A, Trường THCS Vũ Quý (Kiến Xương)

Sau hơn 1 năm học cháu tôi học theo mô hình trường học mới, tôi thấy rất vui mừng bởi cháu vui vẻ, hoạt bát và nhanh nhẹn hơn nhiều, chất lượng học tập của cháu vẫn duy trì ổn định. Tôi mong muốn được sự quan tâm, hỗ trợ cơ sở vật chất cho nhà trường bởi hiện nay các cháu vẫn ngồi học bằng bộ bàn ghế cũ gây ảnh hưởng đến sức khỏe.

Em Nguyễn Hoàng Diệu Anh, học sinh lớp 7A5, Trường THCS Kỳ Bá (thành phố Thái Bình)

Em được học theo mô hình trường học mới từ năm lớp 6. Sau gần 2 năm học, em và các bạn rất thích học theo phương pháp mới này. Năm sau lớp 8, em vẫn mong muốn được học theo mô hình trường học mới nhưng đến năm lớp 9, em mong được quay về học theo phương pháp truyền thống để các cô giáo truyền tải kiến thức sâu hơn tạo cơ sở cho việc thi vào lớp 10 các trường THPT công lập.

Bất cứ một chủ trương, chính sách, vấn đề mới nào khi đưa vào thực tiễn áp dụng đều sẽ nhận được những ý kiến trái chiều và sẽ khó khăn trong buổi đầu triển khai. Nhà giáo Đặng Phương Bắc, Giám đốc Sở Giáo dục và Đào tạo từng phân tích khi phương pháp dạy truyền thống đã ăn sâu bám rễ nhiều chục năm, ngay một lúc đòi hỏi hàng ngàn giáo viên cũng như hàng vạn học sinh thích nghi và thực hiện tốt mô hình trường học mới là một đòi hỏi khó.

Nếu có cơ sở vật chất bảo đảm, đội ngũ giáo viên được đào tạo bài bản, số lượng học sinh không quá đông, việc áp dụng mô hình trường học mới sẽ đem lại sự đổi mới tích cực trong giáo dục. Song đó chỉ là giả thuyết mà chưa phải là những điều kiện thực tế khi thực hiện VNEN. Vì vậy, đội ngũ nhà giáo và dư luận xã hội vẫn đang cần lời giải sẽ dừng hay nhân rộng mô hình VNEN, nên áp dụng VNEN ra sao để lý thuyết không còn là màu xám xa rời thực tế.

TRẦN HƯƠNG - DẶNG ANH